

Pisma iz podjetij strojogradnje

IVO LOLA RIBAR» ZELEZNIK VEĆ ZAUPANJA V DOMAČO OPREMO

Predsednik upravnega odbora tovorne težkih orodnih strojev »Ivo Lola Ribar» nam je v razgovoru povedal naslednje:

»Načelno smo izdelovali opremo za črno metalurgijo, med drugim tudi za dve nagibni peči v železarni Zenica. Ena peč je že montirana, druga pa bomo kmalu dokončali, toda pošiljka je ustavljena, ker ni sredstev. Delali smo tudi za Nikšići in Skoplje, toda tu so možnosti letos precej zmanjšane.

Mislim, da bi bila najbolj realna rešitev protizvodnja opreme za dnočno industrijo. Za tudi (in ne samo mi) zadevamo na take težave, ki so težko pojmljive. In to ne s strani državnih organov, temveč s strani investitorjev. To je nekakšen odpor proti temetarskih vrtljikov in 800 milimetrskeh ščepingov in hidrauličnega svedra. Pripravljamo pa osvajanje 100 milimetrskega vratilnega stroja. Imamo popolno dokumentacijo za tovarne zatičnih in lesnotin plošč ter za transporterje in nekatere druge naprave za ruderstvo. Vzpostavili smo stike z nekaterimi rudniki.«

»Kaj pa transporterji za gradbinstvo?«

Lahko bi jih dobavljali, za sedaj pa ni nikakršnega povpraševanja. Končno, imamo na zalogi tudi druge gradbene opreme, ni pa kupcev. Do zdaj smo na splošno zagotovili realizacijo za komaj okrog 30% našega pravnega plana proizvodnje. Upamo, da se nam bo ta odstotek posrečilo nekoliko povečati, toda s tako proizvodnjo še vedno ne bomo mogli zagotoviti niti plačnega skladka, niti družbenih obveznosti.«

Ena izmed dvoran tovarne »Ivo Lola Ribar»

»ISKRA« KRANJ:

Direktor »Iskre« v Kranju, tovarni Hrast je odgovoril na naše pismo z obširnim dopisom, ki pa ga, žal, ne moremo objaviti v celoti. V pismu pravi med drugim:

Moramo priznati, da v pogledu prodaje izdelkov v tretjem trimesecu leta 1955 našemu podjetju ni bilo lahko. Imeli smo vrsto težkih izkušenj, ki pa so vendarle bile prehodnega značaja. V glavnem smo krizo hitro in uspešno prebrodili.

Radični ukrepi v zvezi z zmanjšanjem kreditov se nas zadevajo predvsem v treh dnevnih artiklih. Predvsem pri prodaji kinopredelovalcev, ki je sicer investicijski artikel prve vrste, ki pa ga nismo načelo na tipičen artikel široke potrošnje, ker ima važne kulturne, učne in vzgojne funkcije. Vstopnice po 20 do 50 din so danes dosegljive brez dvoma vsakemu potrošniku.

Pri drugem artikuлу, številčih, je bil položaj v začetku leta 1955 neneavadno težek. Znamo je, da

NAJVEČJI POMEN PRIPISUJEMO KOOPERACIJI

Monofazni števci deficitaren skupnosti pod imenom »ITES« v Ljubljani.

Razen tega planiramo vrsto novih industrijskih izdelkov s področja telekomunikacij, elektronik, sistemov Slovenske in Hrvatske, ki so kupovali po letu 50.000 do 70.000 števcev za leto, niso imeli v letu 1955 določenih investicijskih kreditov v ta namen.

Največji pomen pripisujemo čim učinkovitejšemu izvajjanju kooperacije z drugimi sorodnimi industrijskimi podjetji in specifično učinku, temveč zmanjšuje tudi režijske stroške.

Največji pomen pripisujemo čim učinkovitejšemu izvajjanju kooperacije z drugimi sorodnimi industrijskimi podjetji in specifično učinku, temveč zmanjšuje tudi režijske stroške.

Razen sodelovanja v proizvodnji avto-električne s podjetjem »Rudi Cajavec«, Banja Luka in »Saturnus«, Ljubljana (tudi v izdelovanju reflektorjev za naše diname za kolesa) pripravljamo sedaj intenzivno kooperacijo z Institutom za elektrovezje v Ljubljani in podjetjem »Telekomunikacijeskih v Ljubljani, ki ima v svojem sklopu vrsto specjalnih obratov po vsej Sloveniji. Ta naša kooperacija je dobila kon-

NEKAJ o problemih

»Na kakšne rešitve računate? Kot začasno rešitev smo zaprosili določen kredit za serijsko proizvodnjo in vključenje orodnih strojev. So razne kombinacije za izvoz in za kooperacijo z nekaterimi inozemskimi tvrdkami, vse to še ni gotovo in ni čas, da bi o tem kaj bolj dočeno govorili. Proizvodnja ne posredno za široko potrošnjo bi bila s tem, da se usmerjajo na uvoz. Dogaja se, da kupujemo opremo od tvrdk, ki nam potem nudijo kooperacijo.«

Mislim, da bi bila najbolj realna rešitev protizvodnja opreme za dnočno industrijo. Za tudi (in ne samo mi) zadevamo na take težave, ki so težko pojmljive. In to ne s strani državnih organov, temveč s strani investitorjev. To je nekakšen odpor proti temetarskih vrtljikov in 800 milimetrske ščepingov in hidrauličnega svedra. Pripravljamo pa osvajanje 100 milimetrskega vratilnega stroja. Imamo popolno dokumentacijo za tovarne zatičnih in lesnotin plošč ter za transporterje in nekatere druge naprave za ruderstvo. Vzpostavili smo stike z nekaterimi rudniki.«

»Mislite, da gre ponekod za kontakte z inozemstvom za vsako ceno?«

»Je tudi to. Vsekakor menim, da bi bilo treba nekako raziskati motive tega nezupanja v domačo opremo in nekaj ukrepli.«

»Kaj pa transporterji za gradbinstvo?«

Lahko bi jih dobavljali, za sedaj pa ni nikakršnega povpraševanja. Končno, imamo na zalogi tudi druge gradbene opreme, ni pa kupcev. Do zdaj smo na splošno zagotovili realizacijo za komaj okrog 30% našega pravnega plana proizvodnje. Upamo, da se nam bo ta odstotek posrečilo nekoliko povečati, toda s tako proizvodnjo še vedno ne bomo mogli zagotoviti niti plačnega skladka, niti družbenih obveznosti.«

Načelno obliko v industrijski skupnosti pod imenom »ITES« v Ljubljani.

Razen tega planiramo vrsto novih industrijskih izdelkov s področja telekomunikacij, elektronik, sistemov Slovenske in Hrvatske, ki so kupovali po letu 50.000 do 70.000 števcev za leto, niso imeli v letu 1955 določenih investicijskih kreditov v ta namen.

Najprej, kar se tiče obsega investicij. Analiza, ki so načravili naši planski organi kaže, da je treba zaradi zmanjšanega obsega investicij prizakovati v letu 1956 zmanjšanje proizvodnje opreme za 6%. Kakor bo v prihodnjih letih rastel narodni dohodek, tako bo moral rasti tudi absolutna množina investicij, pa bodo torej rastle tudi zahteve po opremi. Težave, ki so nastale, so torej tekoči problem letosnjega leta. Tudi ta skromna anketa

vaja samo ali pretežno potrošne dobrine. Bilo bi napačno, če bi s težavo ustvarjeno proizvodno osnovno za industrializacijo države v naglici preorientirali v nasprotju z njenim osnovnim namenom. Ko govorimo o preorientaciji, tedaj mislimo predvsem na naslednje probleme:

a) Naša velika strojogradnja je bila dozdaj v največjem delu orientirana na individualno proizvodnjo za nekaj naših gigantov ključne kapitalne izgradnje. Te tovarne so imele v proizvodnji enostransko orientacijo in niso storile pravocasno zadostnih korakov, da bi svojo proizvodnjo vsaj deloma orientirale na serijsko proizvodnjo. Gradnja ključnih objektov gre v koncu. Strojogradnja bi se tudi sicer začela pred istim problemom, ker Jugoslavija ne bo vsakih pet let gradila po eno Zenico, ali kak podoben objekt, ali pa vsaj to kar bomo gradili, ne bo dovolj za polno izkorisčanje teh tovarn. Osnova množične industrializacije je množična serijska proizvodnja opreme, predvsem pa strojev. To pa ne pomeni, da ne bodo potrebne nekatere zmagljivosti tudi za najtežjo individualno opremo, toda ni prav, če imamo v proizvodnji samo tako orientacijo. Če govorimo torej o preorientaciji, tedaj gre za to, da čimprej in čim uspešneje preidemo na serijsko proizvodnjo.

b) Kar zadeva proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, ni vprašanje v tem, ali naj opustimo osnovno proizvodnjo in preideemo na proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, temveč ali naj zmagljivost in delovno silo tako izkoristimo, da bomo osnovno proizvodnjo spopolnil s proizvodnjo za srednje in visoko potrošnjo. Razumljivo je, da smo imeli v začetku leta 1956 skupaj s kupci za dohodke in s podjetji na proizvodnjo prikolic za tovarnike, ker so to iskan predmeti in jih je mogoče prodati na našem tržišču. Trudimo se, da bomo vladarji v državi kakeror v inozemstvu.

c) Kar zadeva proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, ni vprašanje v tem, ali naj opustimo osnovno proizvodnjo in preideemo na proizvodnjo blaga za široko potrošnjo, temveč ali naj zmagljivost in delovno silo tako izkoristimo, da bomo osnovno proizvodnjo spopolnil s proizvodnjo za srednje in visoko potrošnjo. Razumljivo je, da smo imeli v začetku leta 1956 skupaj s kupci za dohodke in s podjetji na proizvodnjo prikolic za tovarnike, ker so to iskan predmeti in jih je mogoče prodati na našem tržišču. Trudimo se, da bomo vladarji v državi kakeror v inozemstvu.

d) Zaradi visoke potrošnje in zaradi monopolističnega položa-

drugi razlogi. Včasih morda težnja za potovanjem v inozemstvo.«

Morda gre za vprašanje cen in kakovosti vaših proizvodov?

Večinoma ne gre za cene. Niti

za kakovost, ker v posameznih

čimprej zmanjšanega

zadostnega

zadostnega</